

Financiële sturingsmogelijkheden

naar een sluitende begroting 2026

Gemeente
De Ronde Venen

Inhoudsopgave

Samenvatting.....	3
Toelichting tabellen en categorieën	3
Totaaloverzicht per programma	3
Leeswijzer.....	4
1. Financieel perspectief.....	5
Ontwikkeling gemeentefonds.....	5
2. Proces en uitgangspunten.....	5
Opzet rapport.....	6
Categorieën.....	6
Niet beïnvloedbare kosten.....	6
Sturingsmogelijkheden.....	7
3. Uitkomsten.....	8
Programma 1 – Wonen.....	8
Programma 2 – Samenleven	17
Programma 3 – Veiligheid	23
Programma 4 – Bestuur en bedrijfsvoering.....	24
Programma 5 - Financiën.....	27

Samenvatting

De ambtelijke organisatie heeft in opdracht van het college een inventarisatie gedaan naar alle budgetten en de sturingsmogelijkheden binnen deze budgetten. Dit rapport geeft een totaaloverzicht van sturingsmogelijkheden die uit de inventarisatie zijn gebleken. De leeswijzer hieronder geeft aan hoe het rapport is opgebouwd. De sturingsmogelijkheden worden verder toegelicht in hoofdstuk 3.

Toelichting tabellen en categorieën

Alle budgetten zijn opgedeeld in vier categorieën. De optelsom van de vier categorieën geven de begrote kosten weer voor 2026.

Voor de inkomstentabellen geldt dat de totaalkolom de begrote inkomsten weergeeft voor 2026 (op basis van de inkomsten uit 2025). Onze huidige inkomsten zijn opgenomen in kolommen C en D en tellen op tot het totaal. In kolommen A en B staan de mogelijkheden voor extra inkomsten.

Wij verwijzen naar hoofdstuk 2 voor verdere toelichting op de uitgangspunten en gebruikte categorieën.

Totaaloverzicht per programma

De twee onderstaande tabellen geven een volledig overzicht van de budgetten en sturingsmogelijkheden per programma, uitgesplitst naar inkomsten en uitgaven.

Tabel 1 – Totaaloverzicht inkomsten per programma

Inkomsten (x € 1.000)	Totaal	A	B	C	D
Programma 1 Wonen	26.388	1.675	0	6.325	18.388
Programma 2 Samenleven	11.764	1.854	0	59	9.852
Programma 3 Veiligheid	79	55	0	0	24
Programma 4 Bestuur en bedrijfsvoering	1.119	57	0	0	1.062
Programma 5 Financiën	95.773	13.266	0	107	82.400
Totaal	135.123	16.906	0	6.491	111.726

Tabel 2 – Totaaloverzicht uitgaven per programma

Uitgaven (x € 1.000)	Totaal	A	B	C	D
Programma 1 Wonen	41.885	2.187	259	22.836	16.603
Programma 2 Samenleven	57.448	6.369	712	36.966	13.400
Programma 3 Veiligheid	5.202	60	0	4.502	640
Programma 4 Bestuur en bedrijfsvoering	24.968	165	1.934	18.437	4.432
Programma 5 Financiën	5.621	0	45	5.576	0
Totaal	135.123	8.781	2.950	88.317	35.075

Leeswijzer

Het rapport is opgedeeld in de volgende hoofdstukken;

1. Financieel perspectief

Hier wordt het meest actuele financiële perspectief van de gemeente toegelicht. Dit geeft een beeld van de omvang van de opgave.

2. Proces en uitgangspunten

In dit hoofdstuk wordt toegelicht op welke wijze het proces is uitgevoerd en de belangrijkste uitgangspunten hierbij. Dit is van belang om de uitkomsten juist te kunnen interpreteren.

3. Uitkomsten

Per programma wordt hier eerst een totaaloverzicht van sturingsmogelijkheden gegeven. Vervolgens wordt iedere sturingsmogelijkheid van meer dan 50.000 euro (per hoofdcategorie) uitgewerkt waarbij ook de gevolgen op hoofdlijnen worden toegelicht. De sturingsmogelijkheden zijn gebaseerd op de ingevulde budgetten in het totaaloverzicht met alle budgetten, maar zijn niet altijd direct aan te sluiten bij de totalen uit de tabellen in dit memo.

1. Financieel perspectief

Het financieel meerjarenperspectief is gepresenteerd in de Kadernota. Het financieel meerjarenperspectief in de Kadernota 2026 schetst een positief begrotingsresultaat voor de jaren 2026, 2027 en 2029. Deze positieve begrotingsresultaten zijn ontstaan na het maken van keuzes. Deze keuzes worden in dit rapport nader onderbouwd.

Ontwikkeling gemeentefonds

Tot 2025 is de Algemene uitkering van het Gemeentefonds vaak met incidentele middelen verhoogd. Bij de presentatie van de Voorjaarsnota door het kabinet is duidelijk geworden dat het Rijk meer middelen beschikbaar stelt aan gemeenten. Dit betekent dat de het Rijk de gemeente deels tegemoet komt voor gestegen kosten voor onder andere de jeugdzorg. De conclusie lijkt voorslagnog te zijn dat gemeenten, en dus ook gemeente De Ronde Venen, een nieuw ravijnjaar hebben om naar toe te leveren, namelijk: het jaar 2028.

De verwachte extra inkomsten zijn meegenomen in het financieel meerjarenperspectief in de Kadernota. De exacte extra bijdrage door het Rijk wordt bekend na doorrekening van de meicirculaire. Hierover wordt u in het raadsvoorstel van de Kadernota geïnformeerd.

De extra bijdrage door het Rijk leidt niet direct tot een sluitend financieel meerjarenperspectief. Wettelijk zijn we verplicht een structureel sluitende begroting voor het komende jaar aan te bieden. Ondanks de extra middelen door het Rijk blijft het noodzakelijk om keuzes te maken om tot een sluitende begroting te komen. De bezuinigingsmogelijkheden uit dit rapport kunnen een onderlegger vormen voor deze afweging.

2. Proces en uitgangspunten

Dit rapport moet gelezen worden als een inventarisatie van mogelijke financiële sturingsmogelijkheden. Het is nadrukkelijk geen advies. De sturingsmogelijkheden zijn op hoofdlijnen in te delen in het verhogen van inkomsten en het beperken van uitgaven.

In dit rapport worden onderwerpen met sturingsmogelijkheden boven de 50.000 euro inhoudelijk toegelicht. Hierbij wordt ingegaan op de verwachte (maatschappelijke) effecten en mogelijke risico's bij de verschillende opties. Dit stelt uw raad in staat om keuzes te maken om de begroting sluitend vast te stellen.

De cijfers in dit rapport en in de bijlage zijn gebaseerd op de jaarschijf 2026 in de begroting 2025. Aanpassingen die via de begroting 2025 worden voorgesteld zijn dus al verwerkt in de cijfers en het financieel meerjarenperspectief in de Kadernota.

Nadat dit rapport definitief is kunnen wijzigingen optreden zoals circulaire, begrotingswijzigingen of andere mee- of tegenvallers. Om een volledig beeld te houden zal het dan nodig zijn dit rapport hiervoor bij te werken.

Opzet rapport

Het project heeft op hoofdlijnen de volgende opzet:

1. Budgetbeheerders hebben gemotiveerd aangegeven in welke categorieën de budgetten vallen. Hierbij is altijd het 4 ogen principe gehanteerd. Om een neutrale boordeling te garanderen. Ook zijn de bijbehorende risico's beschreven.
2. De opgehaalde input is door de financieel adviseur en de bestuursadviseur waar nodig aangevuld en/of aangepast. Dit op basis van aanvullende gesprekken met budgetbeheerders op basis van de door hen aangeleverde informatie.
3. De ambtelijke organisatie heeft het rapport aangeboden aan het college.
4. Het college biedt uw raad het definitieve rapport aan.

Bij het opstellen van de lijst met financiële sturingsmogelijkheden zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd. Hiermee is de uniformiteit van de opdracht en invulling hiervan geborgd.

1. Alles kan gestopt worden, tenzij er een dwingende reden is waarom dit niet kan.
2. Alle budgetten, met uitzondering van de capaciteitskosten, vallen binnen de scope.
3. De lijst is een ambtelijke (apolitieke) inventarisatie.

Categorieën

De sturingsmogelijkheden zijn in vier categorieën verdeeld, A tot en met D. De categorieën hebben de volgende betekenissen:

- Categorie A: dit zijn sturingsmogelijkheden die leiden tot structureel lagere kosten of hogere inkomsten. We schatten in dat deze sturingsmogelijkheden impact hebben op de samenleving.
- Categorie B: dit zijn sturingsmogelijkheden die leiden tot structureel lagere kosten of hogere inkomsten. We schatten in dat deze sturingsmogelijkheden impact hebben op de bedrijfsvoering.
- Categorie C: dit zijn geen (directe) sturingsmogelijkheden vanwege langjarige verplichtingen, hoge risico's of kosten die niet (direct) beïnvloedbaar zijn.
- Categorie D: dit zijn geen sturingsmogelijkheden vanwege wettelijke verplichtingen.

Niet beïnvloedbare kosten

De capaciteitskosten vallen buiten de scope van de opdracht. De capaciteitskosten zijn een afgeleide van de werkzaamheden die we als gemeente uitvoeren. Op het moment dat taken of activiteiten worden stopgezet, wordt kritisch gekeken naar de beschikbare formatie.

Sturingsmogelijkheden

De sturingsmogelijkheden zijn per programma in hoofdstuk 3 beschreven. Per categorie (thema) wordt in een tabel inzichtelijk gemaakt welke sturingsmogelijkheden er zijn, maar ook van welke sturingsmogelijkheden al gebruik is gemaakt bij het vaststellen van de programmabegroting 2025-2028. Het betreft hier het terugbrengen van de uitgaven. De schematische weergave, als voorbeeld, staat hieronder weergegeven.

Thema		
Totaalbudget	Bedrag (€)	Wat doen we van dit budget?
Bezuinigd in 2025	Bedrag (€) (incl. Kadernota of Begroting)	Wat is hiervan het effect?
Technisch mogelijke bezuinigingen	Bedrag (€)	Overige budgetten, niet voorgesteld door het college, in categorie A of B (met maatschappelijk effect of impact op de bedrijfsvoering).
Voorgestelde bezuiniging 2026	Bedrag (€)	Wat doen we niet meer en wat is het effect?

Daarnaast wordt bij de inkomsten, per programma, inzichtelijk gemaakt welke extra sturingsmogelijkheden er zijn voor het verhogen van de uitgaven. Deze weergave is niet schematisch, vanwege de beperkte sturingsmogelijkheden binnen de verschillende programma's.

3. Uitkomsten

Programma 1 – Wonen

De inkomsten en kosten zijn per onderwerp uitgewerkt in onderstaande tabellen.

Tabel 4 – Overzicht inkomsten programma 1

Inkomsten (x €1.000)	Totaal	A	B	C	D
Afval	7.094	0	0	0	7.094
Begraafplaatsen	431	0	0	0	431
Beheer overige gebouwen en gronden	198	133	0	65	0
Cultureel erfgoed	7	7	0	0	0
Economische zaken	1.462	1.352	0	110	0
Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	7.764	12	0	4.000	3.752
Milieu en duurzaamheid	907	0	0	0	907
Openbaar groen en (openlucht) recreatie	0	0	0	0	0
Riolering	6.006	0	0	0	6.006
Ruimtelijke ordening	2.063	0	0	2.063	0
Verkeer, vervoer en waterstaat	455	169	0	88	198
Totaal	26.388	1.675	0	6.325	18.388

Sturingsmogelijkheden

Economische zaken		
Totaalbudget	€ 1.462.000	Dit betreft inkomsten voor algemene en individuele voorzieningen Jeugd en Wmo. Deze zijn zeer beperkt beïnvloedbaar.
Extra opbrengsten in 2025	€ 0	Bij de Kadernota 2025 is voorgesteld om de voorzieningen voor een gehandicaptenparkeerplaats en -kaart kostendekkend te maken via leges. Hierbij kunnen inwoners met een inkomen tot 120% van het minimumloon kwijtschelding aanvragen.
Technisch mogelijke extra opbrengsten	-	De technisch mogelijk extra opbrengsten zijn niet te kwantificeren, omdat de raad beleidsvrijheid heeft bij het vaststellen van de tarieven voor de (water)toeristenbelasting.
Voorgestelde extra opbrengsten 2026	€ 100.000	Er zijn mogelijkheden om de opbrengsten van de (water)toeristenbelasting te verhogen. Dit gebeurt op basis van de volgende activiteiten: • controle intensiveren; • volledigheidsonderzoek; • differentiatie tarieven; • en uitbreiding recreatiemogelijkheden.

Verkeer, vervoer en waterstaat		
Totaalbudget	€ 455.000	Dit betreft de inkomsten ten aanzien van het taakveld verkeer, vervoer en waterstaat. Hieronder valt onder andere opbrengsten van de parkeerbelasting (betaald parkeren).
Extra opbrengsten in 2025	€ 0	Wat is hiervan het effect?
Technisch mogelijke extra opbrengsten	€ 0	De technisch mogelijk extra opbrengsten zijn niet te kwantificeren, omdat de raad beleidsvrijheid heeft bij het instellen en vaststellen van verordening parkeerbelasting (betaald parkeren). Door het college is onderzoek gedaan naar de extra opbrengsten ten aanzien van o.a. de verordening parkeerbelasting. Hiervoor wordt verwezen naar de raadsinformatiebrief Onderzoek digitalisering en fiscalisering parkeren.
Voorgestelde extra opbrengsten 2026	€ 0	-

Overzicht uitgaven programma 1 (x 1.000)

Uitgaven (x €1.000)	Totaal	A	B	C	D
Afval	5.348	192	0	1.313	3.941
Begraafplaatsen	312	0	0	202	110
Beheer overige gebouwen en gronden	900	166	10	690	34
Cultureel erfgoed	344	132	18	193	0
Economische zaken	625	36	46	493	50
Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	5.627	75	25	3.768	1.759
Milieu en duurzaamheid	1.792	188	0	174	1.430
Openbaar groen en (openlucht) recreatie	6.067	412	16	5.350	289
Riolering	4.629	0	0	690	3.940
Ruimtelijke ordening	4.020	82	25	3.718	194
Verkeer, vervoer en waterstaat	12.222	904	119	6.245	4.954
Totaal	41.885	2.187	259	22.836	16.701

Sturingsmogelijkheden

Afval		
Totaalbudget	€ 5.348.000	Het inzamelen van (huishoudelijk) afval, het onderhouden van (ondergrondse) (mini)containers en het openhouden van het afvalbrengstation.
Bezuinigd in 2025	€ 0	-
Technisch mogelijke bezuinigingen	€ 192.000	Het terugbrengen van de frequentie van het ophalen van (huishoudelijk) afval en het terugbrengen van bewustwording op het gebied van afval(inzameling).
Voorgestelde bezuiniging 2026	€ 0	Het verminderen van de ophaalfrequentie kan mogelijk leiden tot een lager scheidingspercentage en hiermee tot hogere verbrandingskosten van (rest)afval.

NB. Eventuele bezuinigingen op het gebied van afval hebben alleen effect op de afvalstoffenheffing. Deze heffing gaat hierdoor naar beneden. Dit maakt het eventueel mogelijk om de OZB te verhogen, met als resultaat dat de totale woonlasten gelijk blijven.

Begraafplaatsen		
Totaalbudget	€ 312.000	Het exploiteren en onderhouden van de begraafplaatsen.
Bezuinigd in 2025	€ 0	-
Technisch mogelijke bezuinigingen	€ 0	De verordening gemeentelijke begraafplaatsen De Ronde Venen is in 2023 kostendekkend gemaakt. Om die reden is een bezuiniging of het realiseren van extra inkomsten niet mogelijk.
Voorgestelde bezuiniging 2026	€ 0	-

Beheer overige gebouwen en gronden		
Totaalbudget	€ 900.000	De kosten (o.a. afschrijvings- en rentelasten) voor vastgoed en grondposities.
Bezuinigd in 2025	€ 0	-
Technisch mogelijke bezuinigingen	€ 176.000	Dit betreft de kosten voor verschillende eigendommen (vastgoed en grondposities) van de gemeente. De kosten kunnen worden teruggebracht door het afstoten van deze eigendommen. De lagere kosten voor de eigendommen in relatie tot Bedrijventerrein De Bocht zijn niet meegenomen, omdat dit een technische aanpassing betreft.
Voorgestelde bezuiniging 2026	€ 267.000	Het terugbrengen van de (exploitatie)lasten vanwege het afstoten van diverse grondposities en vastgoed (169K) inclusief De Brug (31K) met daarbij de afgenomen rentekosten uit programma 5 (98K).

Cultureel erfgoed		
Totaalbudget	€ 344.000	Subsidie en onderhoudskosten voor de instandhouding en ontwikkeling cultureel erfgoed.
Bezuinigd in 2025	€ 15.000 (Kadernota 2025) € 25.000 (Begroting 2025)	Hiermee zijn de acties uit de beleidsnota 'Erfgoed leeft!' getemporiseerd.
Technisch mogelijke bezuinigingen	€ 150.000	Naast minder middelen voor subsidie voor (de instandhouding en ontwikkeling van) cultureel erfgoed wordt de beleidsnota 'Erfgoed leeft!' niet langer uitgevoerd als dit budget volledig wordt bezuinigd.
Voorgestelde bezuiniging 2026	€ 25.000	De totale subsidie van € 85.000 (€ 60.000 voor het onderhoud van gemeentelijke monumenten en € 25.000 voor verduurzaming van cultureel erfgoed) wordt teruggebracht met € 25.000. Hiermee resteert een bedrag van € 60.000 voor deze activiteiten. Hierdoor kunnen minder eigenaren van gemeentelijke monumenten ondersteund worden bij het onderhoud en verduurzaming van monumenten.

Economische zaken		
Totaalbudget	€ 625.000	Dit betreft de ondersteuning van economische activiteiten, de (standplaatsen op de) markt, ondersteuning van ondernemersinitiatieven en de uitvoering van het economisch beleid.
Bezuinigd in 2025	€ 25.000 (Begroting 2025)	De uitvoering van het actieplan bedrijventerrein Mijdrecht is getemporiseerd.
Technisch mogelijke bezuinigingen	€ 82.000	Dit betreft de middelen voor het uitvoeren van de Visie Recreatie en Toerisme, de uitvoering van de Bedrijventerreinenstrategie, het organiseren van Dag van de Ondernemer en de cofinanciering van o.a. de bloembakken in de verschillende dorpscentra.
Voorgestelde bezuiniging 2026	€ 0	Voor bovenstaande activiteiten geldt dat beleid onlangs is vastgesteld. Om die reden is gekozen om niet te bezuinigen op deze activiteiten.

Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)		
Totaalbudget	€ 5.627.000	Het verlenen van vergunningen, toezicht en handhaving (Omgevingszaken) en het uitvoeren van het woonbeleid.
Bezuinigd in 2025	€ 0	-
Technisch mogelijke bezuinigingen	€ 100.000	De projectmatige handhaving (bedrijventerrein) kan niet worden voortgezet.
Voorgestelde bezuiniging 2026	€ 64.000	Grondexploitatie De Bocht.

Milieu en duurzaamheid		
Totaalbudget	€ 1.792.000	Het uitvoeren van de taken op het gebied van duurzaamheid en milieu (inclusief bijdrage aan de ODRU).
Bezuinigd in 2025	€ 100.000 (Kadernota 2025) € 100.000 (Begroting 2025) € 25.000 (Begroting 2025)	€ 25.000 Natuur en landschap, € 200.000 Duurzaamheid
Technisch mogelijke bezuinigingen	€ 188.000	Alle activiteiten op het gebied van duurzaamheid worden stopgezet met uitzondering van de wettelijke verplichting van het warmteprogramma.
Voorgestelde bezuiniging 2026	€ 75.000	Op het gebied van duurzaamheid worden de middelen voor met name bewustwording, stimuleringsactiviteiten en ondersteuning van initiatieven teruggebracht.

Openbaar groen en (openlucht) recreatie		
Totaalbudget	€ 6.067.000	Het onderhouden van het openbaar groen, het uitvoeren van het speelbeleid en landschapsbeleid.
Bezuinigd in 2025	€ 200.000 (Begroting 2025) € 150.000 (Begroting 2025) € 100.000 (Begroting 2025) € 30.000 (Begroting 2025)	€ 200.000 Groenonderhoud, € 150.000 Onkruidbestrijding, € 100.000 Speelbeleid, € 30.000 Vervanging bomen
Technisch mogelijke bezuinigingen	€ 428.000	Het minder uitvoeren van groenonderhoud van groenvakken (150.000), het niet vervangen of bijplaatsen van speeltoestellen (175.000) en het niet renoveren van plantvakken (60.000).
Voorgestelde bezuiniging 2026	€ 0	Vanwege de doelstelling om in 2026 onderhoudsniveau B te halen, is gekozen om niet te bezuinigen op deze activiteiten.

Riolering		
Totaalbudget	€ 4.629.000	Beheren en dagelijks onderhouden van de riolen en gemalen.
Bezuinigd in 2025	€ 0	-
Technisch mogelijke bezuinigingen	€ 0	De rioolheffing is kostendekkend op basis van het Water- en Rioleringsplan.
Voorgestelde bezuiniging 2026	€ 0	-

NB. Eventuele bezuinigingen op het gebied van riolering hebben geen effect op het begrotingsresultaat, maar op de rioolheffing.

Ruimtelijke ordening		
Totaalbudget	€ 4.020.000	Het (mede) mogelijk maken van ruimtelijke initiatieven en het actualiseren van ruimtelijk beleid.
Bezuinigd in 2025	€ 50.000 (Begroting 2025)	Temporiseren opstellen Omgevingsplan
Technisch mogelijke bezuinigingen	€ 107.000	Nieuwe ruimtelijke initiatieven kunnen met het schrappen van dit budget niet meer worden ondersteund op basis van actueel ruimtelijk beleid.
Voorgestelde bezuiniging 2026	€ 0	Vanwege de ambitie om 4.800 woningen te ontwikkelen is gekozen om niet te bezuinigen op deze activiteiten.

Verkeer, vervoer en waterstaat		
Totaalbudget	€ 12.222.000	Het onderhouden van wegen, bruggen, de veerpont en straatmeubilair. Het reinigen en onkruidbestrijding van trottoirs. Het actueel houden en uitvoeren van parkeer- en verkeersbeleid.
Bezuinigd in 2025	€ 200.000 (Kadernota 2025) € 360.000 (Begroting 2025) € 20.000 (Begroting 2025)	Door deze maatregelen voor in totaal € 560.000 kunnen we minder adequaat reageren op bijvoorbeeld meldingen van (lichte) schade aan verharding, maar ontstaan geen onveilige situaties. Daarnaast is € 20.000 bespaart op de uitvoering van het Mobiliteits- en Verkeerveiligheidsplan 2023-2030.
Technisch mogelijke bezuinigingen	€ 1.023.000	Dit betekent een (verdere) verschraling van onder andere het onderhoudsniveau van de wegen, bruggen en onkruidbestrijding. Daarnaast wordt de veerpont geschrapt en worden verschillende verkeersmaatregelen niet langer uitgevoerd.
Voorgestelde bezuiniging 2026	€ 0	Vanwege de doelstelling om onderhoudsniveau B te halen, een veilige openbare ruimte te houden en een betrouwbare overheid te zijn met betrekking tot het uitvoeren van maatregelen uit het Mobiliteits- en Verkeerveiligheidsplan is gekozen om niet (verder) te bezuinigen op deze activiteiten.

Programma 2 – Samenleven

De inkomsten en kosten zijn per onderwerp uitgewerkt in onderstaande tabellen.

Tabel 6 – Overzicht inkomsten programma 2

Inkomsten (x €1.000)	Totaal	A	B	C	D
Algemene voorzieningen jeugd en Wmo	559	39	0	0	520
Gemeentelijk en armoedebeleid	50	50	0	0	0
Individuele voorzieningen jeugd en Wmo	680	70	0	0	610
Inkomensregelingen incl. arbeidsparticipatie	8.349	318	0	59	7.973
Onderwijsbeleid en leerlingzaken	488	0	0	0	488
Onderwijshuisvesting	164	164	0	0	0
Sport	1.474	1.213	0	0	261
Cultuur	0	0	0	0	0
Totaal	11.764	1.854	0	59	9.852

Sturingsmogelijkheden

Voorzieningen Jeugd en Wmo		
Totaalbudget	€ 1.239.000	Dit betreft inkomsten voor algemene en individuele voorzieningen Jeugd en Wmo. Deze zijn zeer beperkt beïnvloedbaar.
Extra opbrengsten in 2025	€ 50.000 (Kadernota 2025)	Bij de Kadernota 2025 is voorgesteld om de voorzieningen voor een gehandicaptenparkeerplaats en -kaart kostendekkend te maken via leges. Hierbij kunnen inwoners met een inkomen tot 120% van het minimumloon kwijtschelding aanvragen.
Technisch mogelijke extra opbrengsten	€ 0	-
Voorgestelde extra opbrengsten 2026	€ 0	-

Tabel 7 – Overzicht uitgaven programma 2

Uitgaven (x €1.000)	Totaal	A	B	C	D
Algemene voorzieningen jeugd en Wmo	8.096	2.291	0	5.041	764
Gemeentelijk en armoedebelaid	1.305	864	0	243	198
Individuele voorzieningen jeugd en Wmo	23.952	998	671	22.232	51
Inkomensregelingen incl. arbeidsparticipatie	12.163	475	4	2.479	9.205
Onderwijsbeleid en leerlingzaken	3.214	534	3	2.398	280
Onderwijshuisvesting	3.263	0	0	383	2.880
Sport	4.111	97	35	3.957	22
Cultuur	1.343	1.110	0	233	0
Totaal	57.448	6.369	712	36.966	13.400

Sturingsmogelijkheden

Algemeen – effect op verschillende budgetten en programma's		
Totaalbudget	-	-
Bezuinigd in 2025	€ 35.000 (Kadernota 2025) € 75.000 (Begroting 2025)	Nullijn subsidies en stoppen externe coördinatie maatschappelijke partners.
Voorgestelde bezuiniging 2026	€ 25.000	10% korting op subsidies voor (maatschappelijke) initiatieven en evenementen.
Technisch mogelijke bezuinigingen	€ 0	-

NB. Er is geen taakveld gekoppeld aan deze bezuiniging, omdat het een algemene maatregel is over verschillende taakvelden (en programma's). Om die reden is het totaalbudget niet ingevuld.

Algemene voorzieningen Jeugd en Wmo en Individuele voorzieningen Jeugd en Wmo		
Totaalbudget	€ 32.048.000	Uitvoering Jeugdwet en Wmo, Servicepunten, maatschappelijk werk, wijkopbouw, begeleiding van statushouders, ondersteuning dorpshuizen en verschillende activiteiten.
Bezuinigd in 2025	€ 1.150.000 (Begroting 2025)	Er wordt uitvoering gegeven aan de verbeter- en besparingsmaatregelen binnen het Sociaal Domein welke door de gemeenteraad zijn vastgesteld. Deze bezuiniging stijgt in 2026 verder met 1.000.000 extra aan bezuinigingen.
Technisch mogelijke bezuinigingen	€ 3.960.000	Alle niet-wettelijke taken op het gebied van hulp, ondersteuning en zorg aan maatschappelijke partners vervalt, waaronder de ondersteuning aan de dorpshuizen, de Servicepunten en Goud in je wijk.
Voorgestelde bezuiniging 2026	1. € 350.000 2. € 25.000	1. Extra resultaat van 'Verbeter- en besparingsmaatregelen Sociaal domein'. 2. Het Mantelzorgcompliment teruggebracht van € 75 naar € 50. Dit levert een besparing op van € 25.000.

Gemeentelijk en armoedebeleid		
Totaalbudget	€ 1.305.000	Uitvoering armoedebeleid en aanvullende regelingen op wettelijke taken in het kader van armoedebestrijding, zoals kwijtschelding van lokale heffingen en belastingen en bijzondere bijstand.
Bezuinigd in 2025	€ 0	-
Technisch mogelijke bezuinigingen	€ 864.000	Het armoedebeleid wordt niet uitgevoerd. De wettelijke taken worden wel uitgevoerd.
Voorgestelde bezuiniging 2026	€ 0	Het armoedebeleid is onlangs vastgesteld. Voor de voorgestelde bezuiniging op armoedebeleid bij de Kadernota 2025 was geen draagvlak vanuit de raad. Om deze reden is gekozen om niet te bezuinigen op deze activiteiten.

Inkomensregelingen incl. arbeidsparticipatie		
Totaalbudget	€ 12.163.000	Uitvoering van de Participatiewet.
Bezuinigd in 2025	€ 0	-
Technisch mogelijke bezuinigingen	€ 479.000	Het stopzetten van re-integratietrajecten.
Voorgestelde bezuiniging 2026	€ 0	Vanwege het doel om een grotere uitstroom uit de uitkering te realiseren is gekozen om niet te bezuinigen op deze activiteiten. Bij een bezuiniging kunnen re-integratietrajecten niet worden ingezet en blijven inwoners (langer) in de uitkering.

Onderwijsbeleid en leerlingzaken		
Totaalbudget	€ 3.214.000	Uitvoering onderwijsbeleid, ondersteuning en aanvullend onderwijsaanbod.
Bezuinigd in 2025	€ 50.000 (Kadernota 2025)	Er wordt kritisch(er) gekeken welke kinderen hulp en ondersteuning ontvangen (schoolbegeleiding).
Technisch mogelijke bezuinigingen	€ 537.000	Aanvullend op de voorgestelde bezuiniging zijn er bij het bezuinigen van het totale budget geen middelen meer beschikbaar voor onderwijsbeleid en jeugdhulp op het onderwijs.
Voorgestelde bezuiniging 2026	1. € 100.000 2. € 50.000	1. De bekostiging van peuteropvang voor ouders die geen recht hebben op kinderopvangtoeslag wordt alleen nog voortgezet als er sprake is van financiering door het Rijk (€ 100.000). 2. Op het budget 'Onderwijsbeleid' wordt een taakstellende bezuiniging opgelegd van € 50.000.

Onderwijshuisvesting		
Totaalbudget	€ 3.263.000	Nieuwbouw en verbouw van scholen.
Bezuinigd in 2025	€ 0	-
Technisch mogelijke bezuinigingen	€ 0	Onderwijshuisvesting betreft een wettelijke taak. De investeringsbudgetten voor de komende jaren zijn beschikbaar gesteld.
Voorgestelde bezuiniging 2026	€ 0	-

Sport		
Totaalbudget	€ 4.111.000	Uitvoering sportbeleid, stimuleren en faciliteren van sport en sportinitiatieven.
Bezuinigd in 2025	€ 0	-
Technisch mogelijke bezuinigingen	€ 132.000	Stoppen sportstimuleringssubsidie en sportgala.
Voorgestelde bezuiniging 2026	€ 0	Het sportgala is een evenement dat gemeentebreed inwoners verbindt. Het stimuleren van sport is belangrijk voor de sociale en fysieke ontwikkeling. Daarom is gekozen om op het budget voor deze activiteiten niet te bezuinigen.

NB. Op middellange termijn is het mogelijk om de bijdrage aan huur van buitensport accommodaties te verhogen. Dit betreft 250K (verdubbelen), 500K (verdrievoudigen) of 900K (kostendekkend).

Cultuur		
Totaalbudget	€ 1.343.000	Uitvoering cultuurbeleid, ondersteuning verenigingen en scholen en onderhoud kunstwerken.
Bezuinigd in 2025	€ 0	-
Technisch mogelijke bezuinigingen	€ 1.110.000	Het stoppen met de dienstverlening door de bibliotheek. Het stopzetten van kunst- en cultuuronderwijs basisschool, geen onderhoud kunstwerken in openbare ruimte en het stopzetten van subsidies.
Voorgestelde bezuiniging 2026	€ 50.000	Het efficiënter inrichten van de bibliotheekfunctie leidt tot een besparing.

Programma 3 – Veiligheid

De inkomsten en kosten zijn per onderwerp uitgewerkt in onderstaande tabellen.

Tabel 8 – Overzicht inkomsten programma 3

Inkomsten (x €1.000)	Totaal	A	B	C	D
Crisisbeheersing en brandweer	4	0	0	0	4
Openbare orde en veiligheid	75	55	0	0	20
Totaal	79	55	0	0	24

Tabel 9 – Overzicht uitgaven programma 3

Uitgaven (x €1.000)	Totaal	A	B	C	D
Crisisbeheersing en brandweer	4.119	0	0	3.618	501
Openbare orde en veiligheid	1.082	60	0	884	139
Totaal	5.202	60	0	4.502	640

Sturingsmogelijkheden

Crisisbeheersing en brandweer		
Totaalbudget	€ 4.119.000	Uitvoering crisisbeheersing en onderhoud brandweer (inclusief bijdrage aan de Veiligheidsregio Utrecht).
Bezuinigd in 2025	€ 0	-
Technisch mogelijke bezuinigingen	€ 0	De Veiligheidsregio is een wettelijk verplichte gemeenschappelijke regeling.
Voorgestelde bezuiniging 2026	€ 0	-

Openbare orde en veiligheid		
Totaalbudget	€ 1.082.000	Handhaving openbare orde en veiligheid (inclusief Bureau Halt, Veiligheidshuis en lijkschouwingen).
Bezuinigd in 2025	€ 0	-
Technisch mogelijke bezuinigingen	€ 60.000	Geen handhaving op grond van de Drank- en horecawet, de Opiumwet en de Bibob.
Voorgestelde bezuiniging 2026	€ 0	Voor de openbare orde is handhaving noodzakelijk. Daarom is ervoor gekozen om op het budget van deze activiteit niet te bezuinigen.

Programma 4 – Bestuur en bedrijfsvoering

De inkomsten en kosten zijn per onderwerp uitgewerkt in onderstaande tabellen.

Tabel 10 – Overzicht inkomsten programma 4

Inkomsten (x €1.000)	Totaal	A	B	C	D
Bestuur	0	0	0	0	0
Burgerzaken	1.065	3	0	0	1.062
Overhead	54	54	0	0	0
Totaal	1.119	57	0	0	1.062

Tabel 11 – Overzicht uitgaven programma 4

Uitgaven (x €1.000)	Totaal	A	B	C	D
Bestuur	2.785	25	33	1.744	982
Burgerzaken	1.463	0	0	812	651
Overhead	20.720	140	1.901	15.881	2.798
Totaal	24.968	165	2.006	18.365	4.432

Sturingsmogelijkheden

Bestuur		
Totaalbudget	€ 2.785.000	Ondersteuning raad en college (griffie, systemen, vergoedingen).
Bezuinigd in 2025	€ 0	-
Technisch mogelijke bezuinigingen	€ 58.000	Budget voor representatie en attenties komt te vervallen.
Voorgestelde bezuiniging 2026	€ 0	De representatie richting inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties wordt niet langer gefaciliteerd. Dit betekent dat onder andere de zichtbaarheid van het college in de samenleving afneemt en hierdoor de verbinding tussen de gemeente en de samenleving wordt verminderd. Daarom is ervoor gekozen op het budget van deze activiteiten niet te bezuinigen.

Burgerzaken		
Totaalbudget	€ 1.463.000	Het verwerken, aanvragen en registreren van verzoeken van inwoners en uitreiken van documenten aan inwoners.
Bezuinigd in 2025	€ 0	-
Technisch mogelijke bezuinigingen	€ 0	-
Voorgestelde bezuiniging 2026	€ 0	Er is geen centraal punt voor internationale nieuwkomers voor hun inschrijving en vragen op het gebied van onderwijs, huisvesting, etc. terecht kunnen. Bij een bezuiniging zal binnen de organisatie ingeregeld moeten worden dat nieuwkomers ondersteund kunnen worden bij hun vragen. Daarom is ervoor gekozen om op het budget voor deze activiteiten niet te bezuinigen.

Overhead		
Totaalbudget	€ 20.720.000	Uitgaven ten behoeve van de ambtelijke organisatie.
Bezuinigd in 2025	€ 700.000 (Kadernota) € 150.000 (Begroting)	Dit betreft een taakstellende bezuiniging op de capaciteitskosten van € 700.000 en het temporiseren van de middelen om een impuls te geven aan de ICT van € 150.000.
Technisch mogelijke bezuinigingen	€ 2.041.000	1. Frictiekosten (50K) 2. Organisatiekosten (100K) 3. Koffie en thee (100K) 4. Juridische kosten (335K) 5. Fiscale advisering (72K) 6. Doorontwikkeling digitalisering (383K) 7. Archief (100K) 8. Deelname GR RHCVV (102K) 9. Werving en selectie moeilijk invulbare vacatures (88K) 10. Opleidingsbudgetten (428K)
Voorgestelde bezuiniging 2026	1. 100.000 2. 50.000	1. Externe juridische kosten. 2. Op het budget 'Overhead' wordt een taakstellende bezuiniging opgelegd van € 50.000.

Programma 5 - Financiën

De inkomsten en kosten zijn per onderwerp uitgewerkt in onderstaande tabellen.

Tabel 12 – Overzicht inkomsten programma 5

Inkomsten (x €1.000)	Totaal	A	B	C	D
Algemene Baten en Lasten	0	0	0	0	0
Algemene uitkering	77.930	0	0	0	77.930
Belastingen	13.266	13.266	0	0	0
Reserves	1.037	0	0	0	1.037
Resultaat v/d rekening	3.432	0	0	0	3.432
Treasury	107	0	0	107	0
Vpb	0	0	0	0	0
Totaal	95.773	13.266	0	107	82.400

Sturingsmogelijkheden

Belastingen		
Totaalbudget	€ 13.266.000	Dit betreft de totale opbrengst van de lokale belastingen (OZB, OZB niet-woningen, RZB en Forensenbelasting).
Extra opbrengsten in 2025	€ 1.500.000 (Kadernota 2025)	Dit betreft de verhoging van de lokale belastingen, zoals vastgesteld bij de besluitvorming over de Kadernota 2025.
Technisch mogelijke extra opbrengsten	€ 8.100.000	Er is sprake van onbenutte belastingcapaciteit van € 8,1 miljoen. Deze onbenutte belastingcapaciteit kan ingezet worden om de lokale belastingen te verhogen.
Voorgestelde extra opbrengst 2026	€ 1.180.000	Er wordt voorgesteld om de opbrengsten van de lokale belastingen te verhogen met 9% met een totale opbrengst van € 1.180.000. Dit betekent dat naar verwachting het tarief stijgt met 0,8%, omdat de hogere WOZ-waarde (verwachte stijging van 8,2%) van de woningen en niet-woningen leidt tot de overige extra opbrengsten.

Tabel 13 – Overzicht kosten programma 5

Inkomsten (x €1.000)	Totaal	A	B	C	D
Algemene Baten en Lasten	248	0	35	213	0
Algemene uitkering	0	0	0	0	0
Belastingen	1.260	0	10	1.250	0
Reserves	4.000	0	0	4.000	0
Resultaat v/d rekening	0	0	0	0	0
Treasury	88	0	0	88	0
Vpb	25	0	0	25	0
Totaal	5.621	0	45	5.576	0

Sturingsmogelijkheden

Er zijn geen sturingsmogelijkheden van meer dan € 50.000 euro in dit programma. Om die reden zijn in dit programma geen tabellen met nadere toelichting opgenomen.